

De dichter/schrijvers Jean-Pierre Rawie (l) en Jean-Paul Franssens spreken met de dochter van Belcampo, Maartje Schönfeld Wichers, bij café Hammingh.

FOTO KAREL ZWANEVELD

In de voetsporen van de schrijver Belcampo

Door Doris Grootenboer

GARNWERD - Sjak, sjok, sjok door het zachtgroene land van Noord-Groningen. Beetje regen, beetje wind. Van Winsum naar Garnwerd, waarvan het zadeldakkerkje verlokkelijk aan de einder ligt, maar door een gemene slinger in de weg is het toch verder lopen dan gedacht. En waarom doen we dit allemaal? Groningen draait deze maand om De magie van het boek, een literair festival dat voor het eerst wordt georganiseerd door de Stichting Groningen.

Afgelopen zaterdag stond in het teken van de schrijver Belcampo, pseudoniem van de arts H.P. Schönfeld Wichers (1902-1990). Zijn kleine verhalende oeuvre is geestig en melancholiek, een beetje Biesheuveliaans: absurd, mooi en beeldend. *Bevroren vuurwerk*, *Liefde's verbijstering* en *Nieuwe verhalen* met als hoog-

tepunt *Het laatste oordeel*, waarin de brave bewoners van het dorp Rijssen na de Apocalyps voor hun schepper komen te staan, of meegevoerd worden door de duivel.

Belcampo wandelde tot op hoge leeftijd veel in deze lommerrijke omgeving; nu staan er borden met teksten van zijn hand langs de route. Naast mij loopt zijn dochter Maartje, die af en toe herinneringen ophaalt aan haar vader, zijn manier van lopen, zijn rugzak met leren stukjes. In Garnwerd betreden we de 19de-eeuwse herberg Café Hammingh, waar de Groningse schrijver Jean-Paul Franssens en de dichter Jean-Pierre Rawie Belcampo zullen citeren en herinneringen aan hem ophalen. De soep met ballen geurt aangenaam en uit een fraai gedrukt werkje van Franssens, *Een wandeling in het Groningerland met Belcampo*,

waarin hij lyrisch de omgeving beschrijft, blijkt waarom hij zo dol is op Garnwerd. Inderdaad, gewoon vanwege de soep met balletjes. Niks lyrisch, niks landschap, Franssens hunkert naar de op het petrolietel uit merg getrokken groentensoep.

Magie van het boek centraal in Groningen

De luisteraars die op op een serieuze Belcampo-herdenking hoopten, komen bedrogen uit. Het wordt een dolle middag die meer over de twee aanwezige schrijvers gaat dan over de te herdenken auteur. Die is slechts aanleiding voor dwaze verhalen. De

voorzitter, uitgever Ronald Dietz, houdt Franssens en zijn krankzinnige verhalen nauwelijks in de hand en de toch geestige en welbespraakte causeur Rawie legt het geheel tegen zijn collega af.

We vernemen het nieuws van de dood van de 90-jarige Adriaan Morriën. Franssens lijkt niet echt aangedaan: „Ach, hij is niet in de wieg gesmoord; dit klinkt misschien wat grof, maar dat had de zojuist overledene gezegd bij de dood van Belcampo”, memoreert hij.

Belcampo ontving de Culturele Prijs van Groningen, maar hij klaagde na afloop dat de rekening van de receptie ('al die hapjes en sherry') hoger uitviel dan het gewonnen bedrag. Waarna Belcampo's zuinigheid wordt doorgenomen. Die lag op het niveau van de boer die een ton won en gevraagd werd: „Wat gaat u ermee doen?“,

Natellen.” Zo weet Franssens te memoreren dat Belcampo, ook al hield hij van je, nooit in je problemen geïnteresseerd was: „Mijn toenmalige, zwangere vrouw ging, na een vreselijke ruzie, bij hem uithuilen. We hadden gesmeten met het simpele eten, spruitjes, karbonades, aardappels, alles lag op de grond. Belcampo kwam binnen en riep, 'maar jongens, al dat goeie eten, die lekkere karbonaadjes, die gooie je toch niet zomaar weg. Hij raapte het allemaal op en we aten het nog op ook. Toch een goeie aanpak achteraf, de ruzie was over.’”

Belcampo had geen gevoel voor drama, noch voor de poëzie, die hij onbeproofd liet op één lang zot gedicht na - *Het woeste paard*. Hij schreef geen romans en over literatuur praten deed hij al helemaal niet.

Hij was zich wel bewust van

zijn bijzondere plaats in de literatuur, en trots op zijn lezers. Zijn privéleven schermde hij totaal af.

„Hij ging graag naar het carnaval, werd dan met vreemde mensen wakker in een bed, hij was op al die rare koppen,” memoreert Franssens. De gesprekken tussen hem en Rawie nemen steeds wonderlijker wendingen, waar een aantal prominente schrijvers en critici niet gespaard wordt, er steeds minder ge-Belcampo wordt.

Tot slot leest Rawie enkele pregnante delen uit *Het woeste paard* voor. Met een zucht hamt Dietz af, maar Belcampo's dochter is toch een beetje geroerd door al die herinneringen, al ontken ze haar vaders zuinigheid. Hij was ook een hedonist.

De magie van het boek. Ju Groningen. Inlichtingen manifestaties: 050-5777858

Alg Dagbl 10.6.02